

REPUBLIKASRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
BanjaLuka

BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLICOFSRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
BanjaLuka

St. BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ
o stanju u sektoru osiguranja Republike Srpske
za period od 01.01.2012. do 30.06.2012. godine

Broj UO-16/12
Datum: 20. septembar 2012. godine

Banja Luka, septembar 2012. godine

SADRŽAJ

1. UVODNA RIJEČ	3
2. STRUKTURA SEKTORA	4
2.1. Društva za osiguranje.....	4
2.1.1. Struktura vlasništva	4
2.1.2. Ljudski resursi.....	5
2.2. Posrednici u osiguranju.....	5
2.3. Zaštitni fond Republike Srpske	6
2.4. Ovlašćeni aktuari	6
2.5. Ombudsman u osiguranju	6
3. TRŽIŠTE OSIGURANJA.....	7
3.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske.....	7
3.2. Obračunata premija po društvima za osiguranje	7
3.3. Struktura portfelja.....	9
3.4. Tržišna struktura i koncentracija.....	11
3.5. BILANSNA SUMA I BILANSNA STRUKTURA.....	13
3.5.1. Bilans stanja	13
3.5.2. Bilans uspjeha.....	18
4. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU.....	21
4.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive	21
4.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve.....	21
4.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje	21
4.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje	23
4.2. Pokazatelji šteta	25
4.2.1. Isplaćeni odštetni zahtjevi.....	25
4.2.2. Efikasnost u rješavanju odštetnih zahtjeva	26
4.3. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio.....	26
4.4. Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava.....	27
4.5. Ostali pokazatelji poslovanja.....	27

UVODNA RIJEČ

U izvještajnom periodu u Republici Srpskoj poslovalo je 11 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpske i 9 filijala društava za osiguranje iz FBiH.

Ukupna premija osiguranja koja je ostvarena u periodu od 01.01.2012. do 30.06.2012. godine u Republici Srpskoj iznosi 71,42 miliona KM, što predstavlja rast od 5,06%, pri čemu premija neživotnog osiguranja iznosi 63,13 miliona KM, dok je premija životnog osiguranja 8,29 miliona KM.

Kod društava za osiguranje iz Republike Srpske učešće premije životnog osiguranja u ukupnoj premiji je povećano je sa 7,41% na 8,32% u odnosu na prethodni izvještajni period. Došlo je do promjena i unutar strukture premije neživotnog osiguranja koje se odnose na povećanje učešća premije neobaveznih vrsta. Premija osiguranja od autoodgovornosti i dalje zauzima najveće učešće u portfelju, ali je evidentno da se nastavlja trend smanjenja (67,22% u 2012. godini u odnosu na 65,54% u prethodnoj godini).

Ukupna aktiva društava za osiguranje iz Republike Srpske povećana je 3,32% u odnosu na isti period prethodne godine i iznosi 263,87 miliona KM.

Ukupni kapital je smanjen za 2,55% u odnosu na prethodni izvještajni period. Treba napomenuti da su u periodu izrade ovog izvještaja 3 društva za osiguranje podnijela zahtjeve za povećanje osnovnog kapitala emisijom akcija, koji su im i odobreni.

U izvještajnom periodu došlo je do povećanja obračunatih tehničkih rezervi za 7,83% u odnosu na isti period prethodne godine, uz promjene u strukturi ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

Na nivou sektora ostvaren je pozitivan neto rezultat, koji iznosi 6,41 milion KM, pri čemu je 9 društava poslovalo sa dobitkom u ukupnom iznosu od 7,47 miliona KM, a dva društva su ostvarila gubitak u ukupnom iznosu od 1,18 miliona KM.

Izveštaj o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj na dan 30.06.2012. godine pripremljen je u skladu sa članom 9. Zakona o društvima za osiguranje, a na osnovu analize finansijskih izvještaja, aktuarskih izvještaja kao i drugih izvještaja, koje društva za osiguranje, u skladu sa propisim, dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija).

Direktor,
Božana Šljivar

1. STRUKTURA SEKTORA

1.1. Društva za osiguranje

Na tržištu osiguranja Republike Srpske u prvoj polovini 2012. godini poslovalo je 11 društava za osiguranje, koja su prema djelatnosti osiguranja, sjedištu i većinskom vlasništvu nad osnovnim kapitalom, predstavljena u narednoj tabeli:

Tabela broj 1: Društva za osiguranje

R.B.	Naziv društva	Sjedište	Većinsko vlasništvo
NEŽIVOTNO OSIGURANJE			
1	Bobar osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
2	D.D. Brčko gas osiguranje	Brčko	domaće
3	Drina osiguranje A.D.	Milići	domaće
4	Krajina osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
5	Mikrofin osiguranje A.D.	Banja Luka	domaće
6	Nešković osiguranje A.D.	Bijeljina	domaće
7	Osiguranje Aura A.D.	Banja Luka	domaće
8	Triglav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
ŽIVOTNO I NEŽIVOTNO OSIGURANJE (KOMPOZITNA DRUŠTVA)			
9	Jahorina osiguranje A.D.	Pale	strano
10	Dunav osiguranje A.D.	Banja Luka	strano
11	Grawe osiguranje A.D.	Banja Luka	strano

Izvor: Centralni registar HOV

Od 11 društava za osiguranje, sa sjedištem u Republici Srpskoj, 8 je obavljalo djelatnost neživotnog osiguranja, a 3 društva su registrovana kao kompozitna.

Sa stanjem na dan 30.06.2012. godine na području RS posluje i 9 filijala društva za osiguranje iz FBiH, a 5 društva iz RS ima dozvolu za obavljanje poslova osiguranja putem filijale u FBiH.

1.1.1. Struktura vlasništva

Prema strukturi vlasništva nad osnovnim kapitalom, u prvoj polovini 2012. godine 7 društava je bilo u većinskom domaćem vlasništvu, dok su 4 društva za osiguranje bila u većinskom inostranom vlasništvu.

Državno vlasništvo nad osnovnim kapitalom, prema Izvještaju Centralnog registra hartija od vrijednosti-knjizi akcionara, postoji u Krajina osiguranju a.d, i to u procentu od 70,45% (obične akcije) i Osiguranju Aura a.d. (prioritetne akcije) u procentu od 49,95%. U ostalim društvima nema državnog vlasništva u strukturi kapitala, ali u Jahorina osiguranju a.d. je evidentirana državna imovina (građevinski objekti) koju ovo društvo koristi, a što je knjiženo u vanbilansnoj evidenciji društva.

Tabela broj 2: Vlasnička struktura u društvima za osiguranje

R.B.	Vlasništvo	Broj društava za osiguranje	Učešće u ukupnom kapitalu (%)	Učešće u ukupnoj aktivi (%)	Učešće u bruto fakturisanjoj premiji (%)
1	Većinsko domaće privatno vlasništvo	6	51,64	44,86	48,24
2	Većinsko domaće državno vlasništvo	1	8,18	6,51	5,36
3	Većinsko strano vlasništvo	4	40,18	48,63	46,40
	UKUPNO	11	100,00	100,00	100,00

Izvor: Izveštaji društava i Centralni registar HOV

1.1.2. Ljudski resursi

Na dan 30.06.2012. godine u društvima za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj bilo je zaposleno 1.196 radnika. Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih za period 30.06.2010-30.06.2012. godina predstavljeni su u narednoj tabeli:

Tabela broj 3: Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih u društvima za osiguranje

R.B.	Kvalifikacija	Stanje na dan 30.06.2010.		Stanje na dan 30.06.2011.		Stanje na dan 30.06.2012.		Indeks 2012/11
		broj	%	broj	%	broj	%	
1	NK	3	0,27	5	0,41	5	0,42	100.00
2	PK	1	0,09	2	0,17	3	0,25	150.00
3	NS	7	0,64	4	0,33	3	0,25	75.00
4	KV	59	5,39	84	6,96	72	6,02	85.71
5	SSS	622	56,86	652	54,02	640	53,51	98.16
6	VKV	15	1,37	12	0,99	7	0,59	58.33
7	VŠS	86	7,86	106	8,78	99	8,28	93.40
8	VSS	281	25,69	319	26,43	349	29,18	109.40
9	MR	18	1,65	20	1,66	17	1,42	85.00
10	DR	2	0,18	3	0,25	1	0,08	33.33
	UKUPNO	1094	100.00	1207	100,00	1196	100,00	99,09

Izvor: Izveštaji društava

Pored zaposlenih u društvima za osiguranje sa sjedištem u RS, još 211 radnika je angažovano u filijalama društava za osiguranje iz FBiH, koja su dobila dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u Republici Srpskoj.

Zaposlene u sektoru osiguranja čine i posrednici u osiguranju, te ostali zaposleni u društvima za posredovanje i Zaštitnom fondu RS.

1.2. Posrednici u osiguranju

Zaključno sa 30.06.2012. godine u Registar posrednika u osiguranju kod Agencije upisano je:

- 142 zastupnika- fizička lica, od čega je 29 osnovalo preduzetničke radnje,
- 7 društava za zastupanje iz RS i 4 filijale društava za zastupanje iz FBiH,
- 2 brokera – fizička lica i

- 2 filijale brokerskih društava iz FBiH.

Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je izvod iz registra posrednika u osiguranju.

U izvještajnom periodu, organizovana je edukacija i održana su dva ispitna roka, redovan i vanredan, za polaganje stručnog ispita za provjeru stručnog znanja, potrebnog za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju. Stručni ispit su položila 72 kandidata.

1.3. Zaštitni fond Republike Srpske

Zaštitni fond Republike Srpske je uspostavljen Zakonom o obaveznom osiguranju za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti, kao posebno pravno lice. Nadležnost Zaštitnog fonda je da pokriva štete koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

Sva društva za osiguranje, koja obavljaju osiguranje od autoodgovornosti, su po Zakonu članovi Zaštitnog fonda i imaju obavezu uplate doprinosa Fondu, srazmjerno ostvarenoj premiji osiguranja od autoodgovornosti.

Ukupno ostvareni prihodi Zaštitnog fonda u prvoj polovini 2012. godine su iznosili 890.946 KM i veći su za 1,75% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

U narednoj tabeli se daje pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva na dan 30.06.2011. i 30.06.2012. godine, iz nadležnosti Zaštitnog fonda.

Tabela broj 4: Odštetni zahtjevi prema Zaštitnom fondu

R.B.	Odštetni zahtjevi	30.06.2011.	30.06.2012.
1	Broj prijavljenih zahtjeva	195	180
2	Broj prenesenih iz prethodnog perioda	172	168
3	Ukupan broj zahtjeva (1+2)	367	348
4	Broj odbijenih zahtjeva	48	40
5	Broj obrađenih zahtjeva bez odbijenih	144	119
6	Broj isplaćenih zahtjeva	142	119
7	Iznos isplaćenih zahtjeva (KM)	397.836	343.112

Izvor: Izvještaj Zaštitnog fonda

1.4. Ovlašćeni aktuari

U skladu sa međunarodnim standardima za funkcionisanje sektora osiguranja od posebne važnosti je obezbjeđenje adekvatnog broja profesionalno osposobljenih aktuara. Na dan 30.06.2012. godine u Registar ovlašćenih aktuara kod Agencije bilo je upisano 19 lica. Na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba) dostupan je izvod iz Registra ovlašćenih aktuara.

Od 2009. godine sektor osiguranja u ovoj oblasti u potpunosti se oslanja na domaće kadrovske resurse. Osnovano je Udruženje aktuara Republike Srpske, koje je uspostavilo saradnju sa Međunarodnim udruženjem aktuara (IAA).

1.5. Ombudsman u osiguranju

Agencija se zaštitom potrošača bavila neposredno i preko Ombudsmana u osiguranju. U izvještajnom periodu Kancelarija Ombudsmana zaprimila je 24 predmeta, uglavnom prigovore, molbe i pritužbe osiguranika, korisnika naknada iz osiguranja, odnosno trećih oštećenih lica, pri čemu su dominirali prigovori na postupke u isplati naknade štete iz osnova autoodgovornosti. Detaljniji podaci o rezultatima postignutim u ovom segmentu dati su u Izvještaju o radu Agencije za period 01.01. do 30.06.2012. godine.

2. TRŽIŠTE OSIGURANJA

2.1. Obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske

Ukupno obračunata premija na tržištu osiguranja Republike Srpske¹ u periodu 01.01. do 30.06.2012. godine iznosila je 71.424.210 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 3.437.770 KM ili 5,06%.

Tabela broj 5: Premija osiguranja ostvarena na tržištu Republike Srpske u periodu 2010 – 2012. godine (u KM)

R.B.	Subjekti na tržištu RS	Obračunata premija na tržištu RS						Indeks 2012/11
		I-VI 2010.		I-VI 2011.		I-VI 2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
1	DRUŠTVA IZ RS	56.304.371	87,03	57.989.955	85,30	57.245.417	80,15	98,72
1.1	Neživotna osiguranja	52.357.875	80,93	53.327.246	78,44	52.004.606	72,81	97,52
1.2	Životna osiguranja	3.946.496	6,10	4.662.709	6,86	5.240.810	7,34	112,40
2	FILIJALE DRUŠTAVA IZ FBiH	8.388.069	12,97	9.996.484	14,70	14.178.793	19,85	141,84
2.1	Neživotna osiguranja	6.816.981	10,54	7.622.266	11,21	11.121.699	15,57	145,91
2.2	Životna osiguranja	1.571.088	2,43	2.374.219	3,49	3.057.094	4,28	128,76
	UKUPNO	64,692,440	100,00	67,986,439	100,00	71,424,210	100,00	105,06

2.2. Obračunata premija po društvima za osiguranje

Ukupno obračunata premija u periodu 01.01. do 30.06.2012. godine koju su ostvarila društva sa sjedištem u Republici Srpskoj, uključujući i premiju ostvarenu na tržištu osiguranja Federacije BiH iznosila je 62.974.565 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, obračunata premija je veća za 57.620 KM.

U nastavku se daje pregled obračunate premije po društvima za osiguranje:

Tabela broj 6: Obračunate premije po društvima u periodu 2010 – 2012. Godine (u KM)

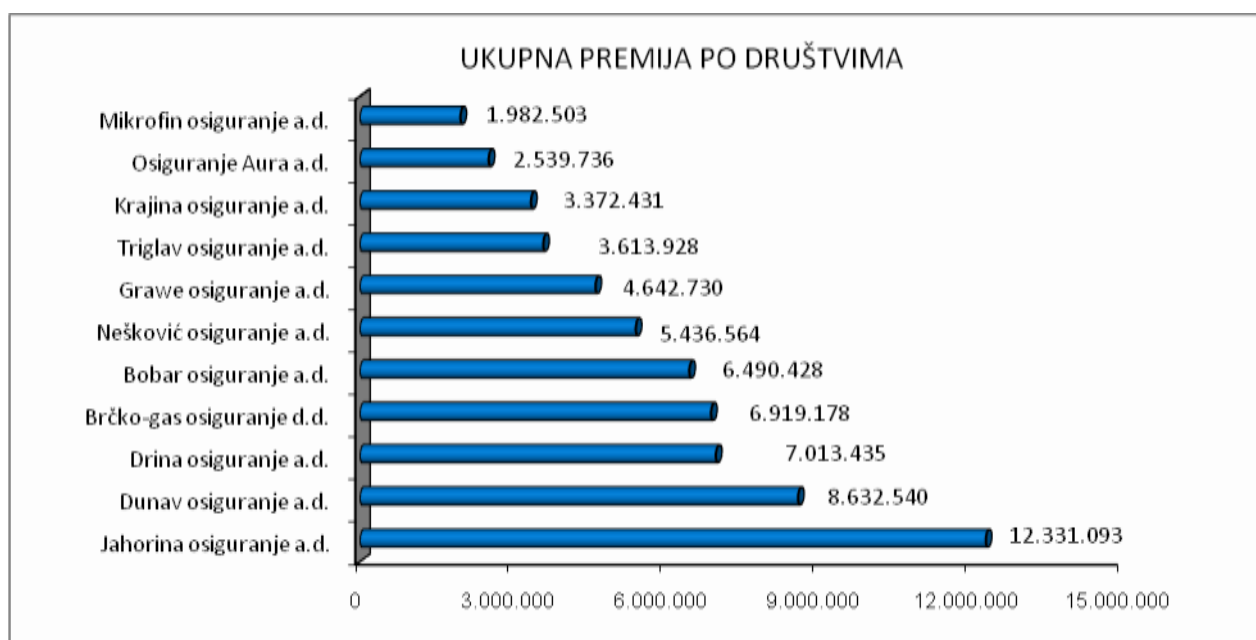
R.B.	Naziv društva	Ukupno obračunata premija						Indeks 2012/11
		I-VI 2010.		I-VI 2011.		I-VI 2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA								
1	Bobar osiguranje A.D.	7.744.109	13,24	8.249.337	13,11	6.490.428	10,31	78,68
2	D.D. Brčko-gas osiguranje	5.482.517	9,38	6.838.621	10,87	6.919.178	10,99	101,18
3	Grawe osiguranje A.D.	8.930	0,02	10.185	0,02	9.580	0,02	94,06
4	Drina osiguranje A.D.	6.215.850	10,63	6.747.996	10,73	7.013.435	11,14	103,93
5	Dunav osiguranje A.D.	8.124.451	13,89	7.709.037	12,25	8.399.966	13,34	108,96

¹ Ukupna obračunata premija na tržištu osiguranja RS je obračunata na način da je ukupna premija koja su ostvarila društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj umanjena za premiju koju su ta društva ostvarila u Federaciji BiH i uvećana za premiju koju su društva za osiguranje sa sjedištem u Federaciji BiH ostvarila u Republici Srpskoj.

R.B.	Naziv društva	Ukupno obračunata premija						Indeks 2012/11
		I-VI 2010.		I-VI 2011.		I-VI 2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
6	Jahorina osiguranje A.D.	12.106.665	20,70	10.971.474	17,44	11.956.006	18,99	108,97
7	Krajina osiguranje A.D.	3.297.624	5,64	3.267.739	5,19	3.372.431	5,36	103,20
8	Mikrofin osiguranje A.D.	937.021	1,60	1.427.218	2,27	1.982.503	3,15	138,91
9	Nešković osiguranje A.D.	5.351.069	9,15	5.547.071	8,82	5.436.564	8,63	98,01
10	Osiguranje Aura A.D.	841.172	1,44	1.939.618	3,08	2.539.736	4,03	130,94
11	Triglav osiguranje A.D.	4.419.881	7,56	5.545.941	8,81	3.613.928	5,74	65,16
UKUPNO NEŽIVOTNA		54.529.290	93,25	58.254.236	92,59	57.733.754	91,68	99,11
ŽIVOTNA OSIGURANJA								
1	Grawe osiguranje A.D.	3.824.379	6,54	4.311.097	6,85	4.633.149	7,36	107,47
2	Dunav osiguranje A.D.	10.827	0,02	113.143	0,18	232.574	0,37	205,56
3	Jahorina osiguranje A.D.	111.290	0,19	238.469	0,38	375.087	0,60	157,29
UKUPNO ŽIVOTNA		3.946.496	6,75	4.662.709	7,41	5.240.810	8,32	112,40
UKUPNA PREMIJA		58.475.786	100,00	62.916.945	100,00	62.974.565	100,00	100,09

Izvor: Izvještaji društva

Grafikon broj 1: Ostvarena premija/po društvima za osiguranje

Izvor: Izvještaji društava

Osam društava je u izvještajnom periodu u odnosu na isti period prethodne godine ostvarilo porast premije, dok je kod tri društva zabilježeno smanjenje premije.

U periodu 01.01. do 30.06.2012. godine učešće u ukupnoj premiji na tržištu osiguranja Republike Srpske su ostvarile i filijale društava za osiguranje iz Federacije BiH, i to u iznosu od 14.178.793 KM.

U nastavku ovog Izvještaja koristiće se isključivo podaci i pokazatelji o društvima za osiguranje iz Republike Srpske, a u narednoj tabeli se daje samo pregled ostvarene premije filijala društava iz FBiH na tržištu osiguranja u RS:

Tabela broj 7: Obračunata premija po filijalama društava iz FBiH

(u KM)

R.B.	Filijale društava za osiguranje iz FBiH koje posluju u rs	Obračunata premija				Indeks 2012/11
		I-VI 2011.		I-VI 2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
NEŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH						
1	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	661.417	6,62	619.494	4,37	93,66
2	Camelija osiguranje d.d.	58.637	0,59	91.073	0,64	155,32
3	Croatia osiguranje d.d.	409.696	4,10	746.234	5,26	182,14
4	Euroherc osiguranje d.d.	1.928.939	19,30	2.018.794	14,24	104,66
5	Merkur BH osiguranje	72.521	0,73	69.371	0,49	95,66
6	Sarajevo osiguranje d.d.	1.543.451	15,44	3.210.677	22,64	208,02
7	Uniqa osiguranje d.d.	1.328.899	13,29	1.940.136	13,68	146,00
8	VGT osiguranje d.d.	632.825	6,33	622.153	4,39	98,31
9	Zovko osiguranje d.d.	985.880	9,86	1.803.768	12,72	182,96
UKUPNO NEŽIVOTNA FBiH		7.622.266	76,25	11.121.699	78,44	145,91
ŽIVOTNA OSIGURANJA FBiH						
1	Croatia osiguranje d.d.	15.465	0,15	17.709	0,12	114,51
2	Merkur BH osiguranje	2.064.979	20,66	2.358.530	16,63	114,22
3	Uniqa osiguranje d.d.	293.774	2,94	680.855	4,80	231,76
UKUPNO ŽIVOTNA FBiH		2.374.219	23,75	3.057.094	21,56	128,76
UKUPNA PREMIJA FBiH		9.996.484	100,00	14.178.793	100,00	141,84

Izvor: Izveštaji filijala društava

U strukturi premije filijala društva za osiguranje iz FBiH, neživotna osiguranja čine 78,44% ukupne premije, dok se na životna osiguranja odnosi 21,56% ukupne premije.

2.3.Struktura portfelja

U sljedećoj tabeli je predstavljena struktura obračunate premije prema vrstama osiguranja u periodu 2010. do 2012. godine, s tim da se kategorija „ostalo“, odnosi na 13 grupa neživotnih osiguranja, koje u ukupnoj premiji pojedinačno učestvuju ispod jednog procenta.

Tabela broj 8: Obračunata premija prema vrstama osiguranja

(u KM)

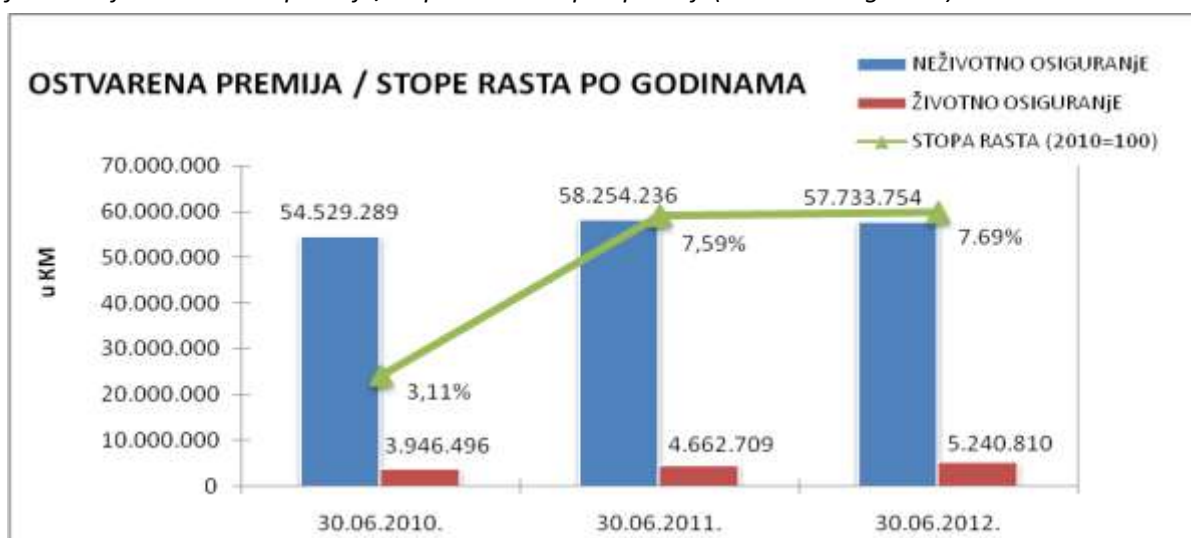
R.B.	Vrsta osiguranja	Obračunata premija						Indeks 2012/11
		30.06.2010.		30.06.2011.		30.06.2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
1	Osiguranje nezgode	3.402.718	5,82	3.990.148	6,34	3.857.878	6,13	96,69
2	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih	4.229.744	7,23	4.445.778	7,07	4.821.047	7,66	108,44
3	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	3.143.658	5,38	3.348.407	5,32	3.575.560	5,68	106,78
4	Osiguranje ostalih šteta na imovini	3.921.025	6,71	3.208.588	5,10	3.262.953	5,18	101,69
5	Osiguranje od odgovornosti za m/v	38.945.345	66,60	42.290.053	67,22	41.273.783	65,54	97,60

R.B.	Vrsta osiguranja	Obračunata premija						Indeks 2012/11
		30.06.2010.		30.06.2011.		30.06.2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
6	Ostalo	886.799	1,52	971.262	1,54	942.534	1,50	97,04
NEŽIVOTNA OSIGURANJA		54.529.289	93,25	58.254.236	92,59	57.733.754	91,68	99,11
ŽIVOTNO OSIGURANJE		3.946.495,66	6,75	4.662.709	7,41	5.240.810	8,32	112,40
UKUPNO		58.475.785	100,00	62.916.945	100,00	62.974.565	100,00	100,09

Izvor: Izvještaji društava

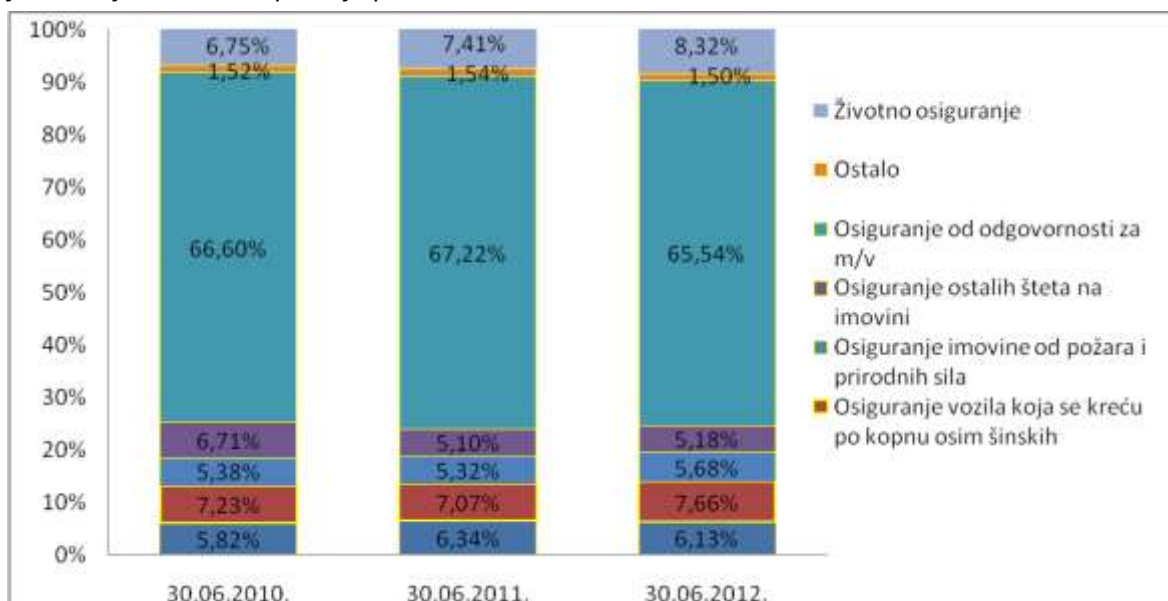
Od ukupno obračunate premije, na neživotno osiguranje odnosilo se 57.733.754 KM ili 91,68%, a premija životnog osiguranja iznosila je 5.240.810 KM ili 8,32%. U odnosu na prethodnu godinu, obračunata premija neživotnih osiguranja zabilježila je neznatan pad, dok je premija životnih osiguranja veća za 12,40%. U nastavku se daju grafičke ilustracije strukture bruto premije u RS.

Grafikon broj 2: Ostvarena premija/stopa rasta ukupne premije(2010-2012. godina)

Izvor: Izvještaji društava

Grafikon broj 3: Struktura premija po vrstama

Izvor: Izvještaji društava

U narednoj tabeli nalaze se podaci o učešću obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji za prethodne tri godine:

Tabela broj 9: Udio obaveznog i neobaveznog osiguranja u ukupno obračunatoj premiji (u KM)

Vrsta osiguranja	30.06.2010.	Udio (%)	30.06.2011.	Udio (%)	30.06.2012.	Udio (%)	Indeks 12/11
Obavezno	42.357.578	72,44	46.312.734	73,61	45.151.276	71,70	97,49
Neobavezno	16.118.208	27,56	16.604.211	26,39	17.823.289	28,30	107,34
UKUPNO	58.475.786	100,00	62.916.945	100,00	62.974.565	100,00	100,09

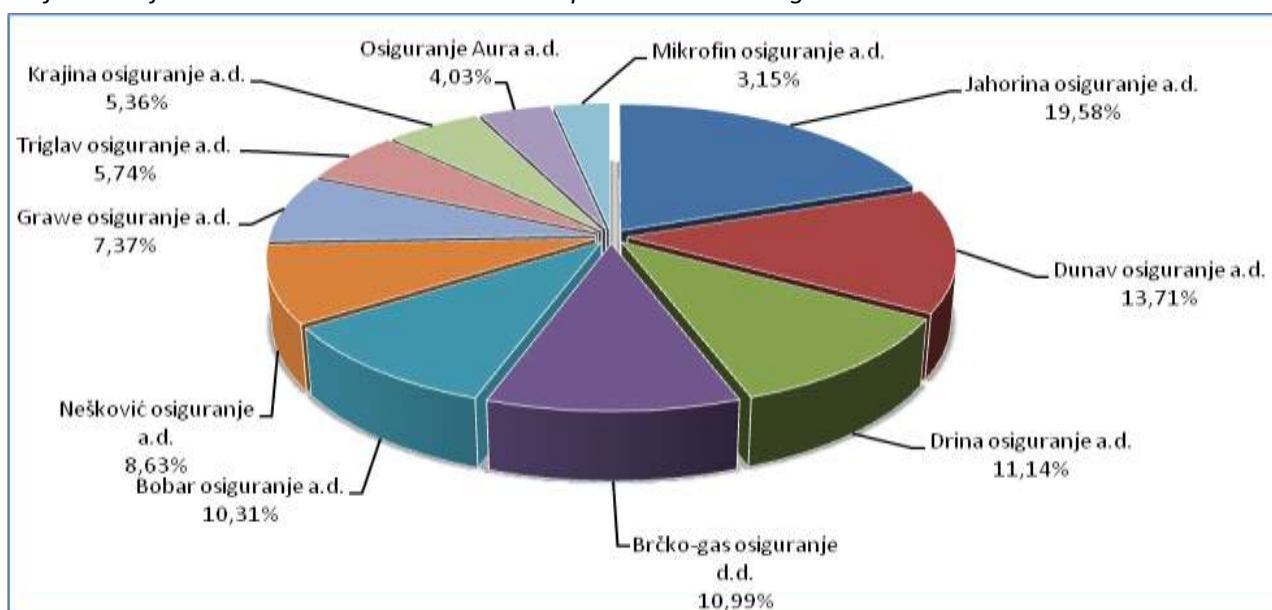
Izvor: Izveštaji društava

Kao što se vidi iz datih podataka, struktura premije se postepeno mijenja, odnosno raste udio neobaveznih osiguranja u ukupnoj premiji.

2.4. Tržišna struktura i koncentracija

U narednom grafikonu prikazano je tržišno učešće društava za osiguranje u prvoj polovini 2012. godine.

Grafikon broj 4: Učešće društava na tržištu RS u periodu I-VI 2012. godine

Izvor: Izveštaji društava

U slijedećem pregledu dat je stepen koncentracije tržišta osiguranja u RS po peer grupama. U odnosu na prethodni izvještajni period nije bilo značajnijih promjena u koncentraciji tržišta.

Tabela broj 10:: Učešće društava u ukupnoj premiji prema peer grupama

R.B.	Učešće	Učešće društava u ukupnoj premiji prema peer grupama					
		30.06.2010.		30.06.2011.		30.06.2012.	
		Udio (%)	Broj društava	Udio (%)	Broj društava	Udio (%)	Broj društava
1	do 5%	3,04	2	5,35	2	7,18	2
2	5-10%	38,28	5	29,69	4	27,10	4
3	10-15%	37,79	3	47,14	4	46,14	4
4	preko 15%	20,89	1	17,82	1	19,58	1

Izvor: Izveštaji društava

Herfindahl Hirschman-ov indeks predstavlja takođe mjeru koncentracije tržišta i izračunava se kao zbir kvadrata pojedinačnog učešća svakog društva za osiguranje u odnosu na ostvarenu premiju. Ovaj indeks uzima u obzir relativnu veličinu i raspodjelu društava na tržištu, te ukoliko je tržište monopolističko, postoji i veća tržišna koncentracija, i naravno manja konkurencija. Ako je Herfindahl Hirschman-ov indeks između 1.000 i 1.800 smatra se da na tržištu postoji umjerena koncentracija, a upravo ovakva umjerena koncentracija karakteriše tržište osiguranja Republike Srpske u prvoj polovini 2012. godini. Herfindahl Hirschman-ov indeks za izvještajni period iznosi 1.139 poena, što je u odnosu na isti period 2011. godine povećanje za 18 poena.

2.5. BILANSNA SUMA I BILANSNA STRUKTURA

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja društava za osiguranje za period 01.01. do 30.06.2012. godinu u nastavku se daje uporedni prikaz i analiza osnovnih bilansnih pozicija za 2011. i 2012. godinu.

U sljedećoj tabeli se daje prikaz vrijednosti ukupne aktive, odnosno pasive (bilansna i vanbilansna) po društvima za osiguranje:

Tabela broj 11: Bilansna suma – ukupna aktiva odnosno pasiva, pregled po društvima (u KM))

R.B.	Društvo za osiguranje	Ukupna aktiva odnosno pasiva				Indeks 2012/11
		30.06.2011.		30.06.2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
1	Bobar osiguranje A.D.	38.196.469	14,96	33.406.297	12,66	87,46
2	D.D. Brčko-gas osiguranje	17.880.814	7,00	19.324.449	7,32	108,07
3	Grawe osiguranje A.D.	33.809.730	13,24	40.612.361	15,39	120,12
4	Drina osiguranje A.D.	19.101.871	7,48	20.459.397	7,75	107,11
5	Dunav osiguranje A.D.	29.207.295	11,44	32.093.282	12,16	109,88
6	Jahorina osiguranje A.D.	37.617.445	14,73	38.127.807	14,45	101,36
7	Krajina osiguranje A.D.	18.277.885	7,16	17.173.845	6,51	93,96
8	Mikrofin osiguranje A.D.	7.914.614	3,10	8.581.124	3,25	108,42
9	Nešković osiguranje A.D.	27.550.820	10,79	27.786.112	10,53	100,85
10	Osiguranje Aura A.D.	6.798.663	2,66	8.818.982	3,34	129,72
11	Triglav osiguranje A.D.	19.027.863	7,45	17.486.797	6,63	91,90
UKUPNO		255.383.469	100,00	263.870.453	100,00	103,32

Izvor: Izvještaji društava

Ukupna bilansna suma na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj sa stanjem na dan 30.06.2012. godine iznosila je 263.870.453 KM i u odnosu na vrijednost sa stanjem na dan 30.06.2011. godine uvećana je za 8.486.984 KM ili 3,32%. U ukupnoj bilansnoj sumi povećano je učešće vanbilansne aktive i pasive sa 1,84% na 2,69%.

2.5.1. Bilans stanja

U sljedećoj tabeli se daje skraćena šema zbirnog bilansa stanja za sva društva:

Tabela broj 12: Aktiva- ukupno za sva društva

(u KM)

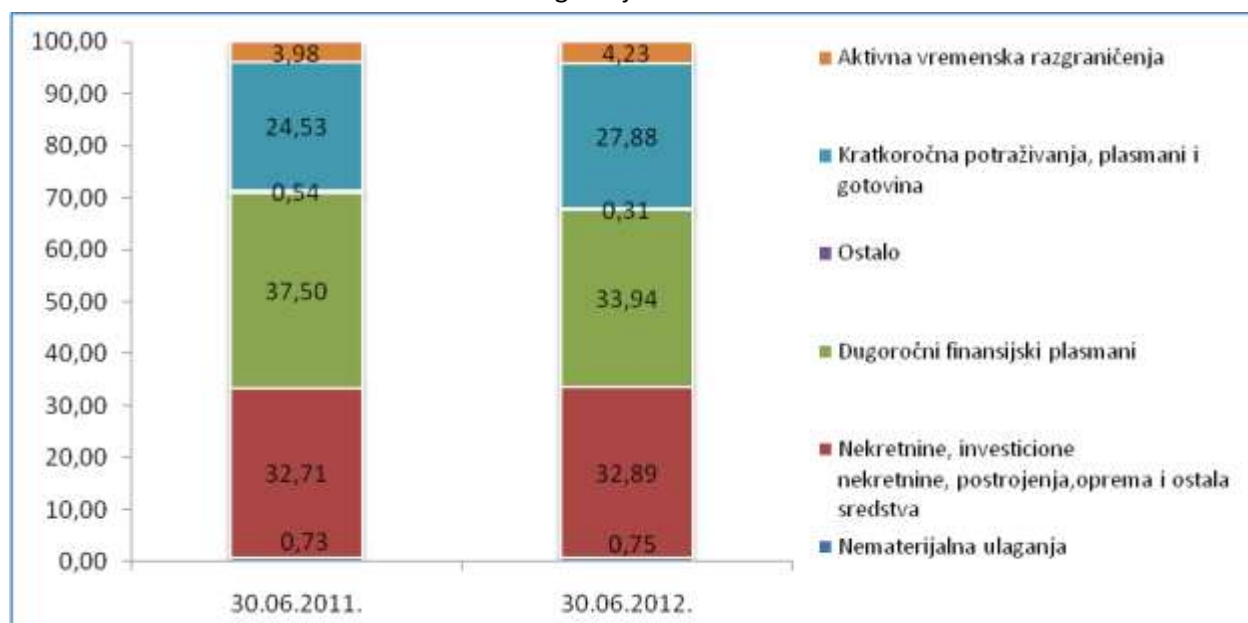
AKTIVA	30.06.2011. godina		30.06.2012. godina		Indeks 2012/11
	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
A. STALNA IMOVINA(I+II+III+IV)	178.180.587	71,05	173.854.448	67,66	97,57
I Nematerijalna ulaganja	1.840.213	0,73	1.931.877	0,75	104,98
II Nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala sredstva (1+2+3)	82.036.142	32,71	84.515.366	32,89	103,02
1. Zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema	48.493.612	19,34	44.256.312	17,22	91,26
2. Investicione nekretnine	28.416.555	11,33	36.643.297	14,26	128,95
3. Ostala osnovna sredstva	5.125.975	2,04	3.615.757	1,41	70,54
III Dugoročni finansijski plasmani (1+2)	94.047.791	37,50	87.209.818	33,94	92,73
1. Učešće u kapitalu zavisnih, pridruženih i ostalih pravnih lica i dugoročni finansijski plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	10.092.853	4,02	9.277.756	3,61	91,92
2. Dugoročni finansijski plasmani u zemlji i inostranstvu, finansijska sredstva koja se drže do roka dospeljeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i ostali dugoročni finansijski plasmani	83.954.938	33,48	77.932.062	30,33	92,83
IV Odložena poreska sredstva	256.440	0,10	197.387	0,08	76,97
B. TEKUĆA IMOVINA (I+II+III+IV)	72.594.652	28,95	83.095.424	32,34	114,46
I Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	1.044.876	0,42	546.405	0,21	52,29
II Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	61.503.966	24,53	71.641.666	27,88	116,48
1. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	9.835.650	3,92	10.071.769	3,92	102,40
2. Ostala potraživanja	5.850.049	2,33	4.127.729	1,61	70,56
3. Kratkoročni finansijski plasmani	37.362.198	14,90	45.438.670	17,68	121,62
4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8.450.527	3,37	11.995.381	4,67	141,95
5. Porez na dodatu vrijednost	5.542		8.117	0,00	146,47
III Aktivna vremenska razgraničenja	9.988.668	3,98	10.868.016	4,23	108,80
IV - Odložena poreska sredstva			39.337	0,02	
V. POSLOVNA AKTIVA (A+B)	250.775.239	100,00	256.949.872	100,00	102,46
G. VANBILANSNA AKTIVA	4.608.230	1,84	6.920.581	2,69	150,18
D. UKUPNA AKTIVA (V+G)	255.383.469		263.870.453		103,32

Izvor: Bilansi stanja društava

Vrijednost poslovne aktive društava za osiguranje u Republici Srpskoj sa stanjem na dan 30.06.2012. godine iznosila je 256.949.872 KM i u odnosu na stanje na dan 30.06.2011. godine uvećana je za 2,46%.

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura aktive za polugodišta 2011. i 2012. godine.

Grafikon br.5: Struktura aktive društava za osiguranje

Izvor: Bilansi stanja društava

U posmatranom periodu vidljiva je promjena strukture aktive, koja se ogleda u smanjenju procentalnog učešća stalne imovine sa 71,05% na 67,66%, dok se istovremeno povećalo procentualno učešće tekuće imovine sa 28,95% na 32,34%.

Smanjenje stavke stalna imovina za 2,43%, prouzrokovan je smanjenjem stavki: dugoročni finansijski plasmani za 7,27% i odložena poreska sredstva za 23,03%. U okviru stalne imovine došlo je do povećanja stavke nematerijalna ulaganja za 4,98%, te stavke nekretnine, investicione nekretnine, postrojenja, oprema i ostala sredstva za 3,02%. U okviru ove poslednje stavke povećana je vrijednost investicionih nekretnina, dok se vrijednost ostalih pozicija smanjila.

Do povećanje stavke tekuća imovina za 14,46% došlo je zbog povećanja pozicije – kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina za 16,48%. U okviru ove pozicije najveći porast zabilježen kod kratkoročnih finansijskih plasmana, te gotovine i gotovinskih ekvivalenata, dok je pozicija ostalih potraživanja smanjena. U okviru tekuće imovine smanjena je pozicija – zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji za 47,71%, a odnosi se na date avanse. Aktivna vremenska razgraničenja povećana su u odnosu na isti period prethodne godine za 8,80%.

Vanbilansna aktiva, odnosno pasiva, povećana je za 50,18% u odnosu na prethodnu godinu, a odnosi se na državnu imovinu koju koristi Jahorina osiguranje a.d, otpisana potraživanja Triglav osiguranja a.d. i zalog na depozit kod banke u slučaju Bobar osiguranja a.d.

U narednom pregledu je dat uporedni prikaz agregatnih pozicija pasive bilansa stanja na nivou sektora za polugodišta 2011. i 2012. godine.

Tabela broj 13: Pasiva ukupno za sva društva

(u KM)

PASIVA	30.06.2011. godina		30.06.2012. godina		Indeks 2012/11
	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
A. KAPITAL	100.257.221	39,98	97.703.892	38,02	97,45
1. Osnovni kapital	85.182.748	33,97	84.425.148	32,86	99,11
2. Emisiona premija	252.000	0,10	256.378	0,10	101,74
3. Rezerve iz dobitka	2.211.212	0,88	2.715.991	1,06	122,83
4. Revalorizacione rezerve	8.357.994	3,33	8.034.266	3,13	96,13
5. Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	5.473.758	2,18	358.990	0,14	6,56
6. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	1.440.152	0,57	1.476.878	0,57	102,55
7. Neraspoređeni dobitak (8+9)	11.796.511	4,70	11.875.442	4,62	100,67
8. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	4.615.393	1,84	4.338.889	1,69	94,01
9. Neraspoređeni dobitak ove godine	7.181.118	2,86	7.536.553	2,93	104,95
10. Gubitak do visine kapitala (11+12)	11.576.850	4,62	8.485.445	3,30	73,30
11. Gubitak ranijih godina	8.344.086	3,33	7.303.052	2,84	87,52
12. Gubitak tekuće godine	3.232.764	1,29	1.182.393	0,46	36,58
B. DUGOROČNA REZERVISANJA	22.399.454	8,93	28.487.346	11,09	127,18
V. OBAVEZE (1+2)	128.118.564	51,09	130.758.634	50,89	102,06
1. Dugoročne obaveze	680.001	0,27	995.213	0,39	146,35
2. Kratkoročne obaveze i PVR	127.438.563	50,82	129.763.421	50,50	101,82
2.1. Prenosna premija ŽO	2.878.395	1,15	3.090.365	1,20	107,36
2.2. Prenosna premija NŽO	56.815.154	22,66	58.321.983	22,70	102,65
2.3. Rezervisane štete ŽO	222.621	0,09	313.753	0,12	140,94
2.4. Rezervisane štete NŽO	44.026.113	17,56	45.925.050	17,87	104,31
2.5. Druga pasivna razgraničenja	5.949.612	2,37	4.185.965	1,63	70,36
2.6. Ostale kratkoročne obaveze	17.546.668	7,00	17.926.305	6,98	102,16
G. POSLOVNA PASIVA (A+B+V)	250.775.239	100,00	256.949.872	100,00	102,46
D. VANBILANSNA PASIVA	4.608.230	1,84	6.920.581	2,69	150,18
Đ. UKUPNA PASIVA (G+D)	255.383.469		263.870.453		103,32

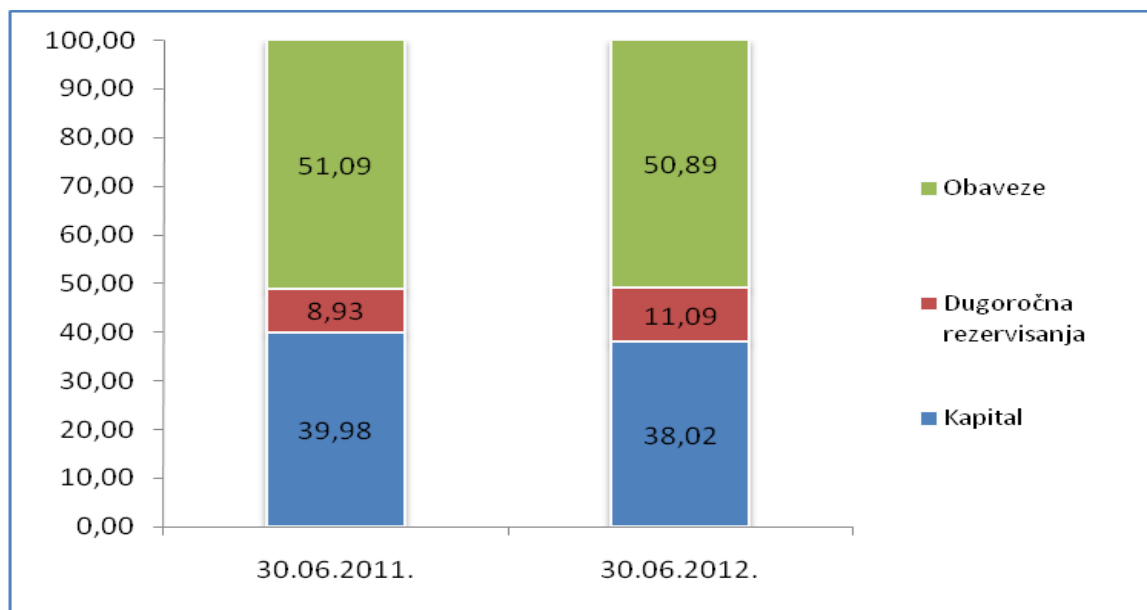
Izvor: Bilansi stanja društava

Vrijednost poslovne pasive društava za osiguranje u Republici Srpskoj sa stanjem na dan 30.06.2012. godine iznosila je 256.949.872 KM i u odnosu na stanje na dan 30.06.2011. godine uvećana je za 2,46%.

U narednom grafičkom prikazu je predstavljena struktura aktive za polugodišta 2011. i 2012. godine.

Grafikon broj 6: Struktura pasive društava za osiguranje

Izvor: Bilansi stanja društava

Pregled ukupnog kapitala po društvima za osiguranje prikazan je u narednoj tabeli:

Tabela broj 14: Ukupni kapital – pregled po društvima

(u KM)

R.B.	Društvo za osiguranje	Kapital				Indeks 2012/2011
		30.06.2011.		30.06.2012.		
		Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
1	Bobar osiguranje A.D.	19.022.380	18,97	11.091.533	11,35	58,31
2	D.D. Brčko-gas osiguranje	7.216.226	7,20	7.129.720	7,30	98,80
3	Grawe osiguranje A.D.	8.698.653	8,68	9.401.282	9,62	108,08
4	Drina osiguranje A.D.	7.798.796	7,78	8.166.697	8,36	104,72
5	Dunav osiguranje A.D.	9.537.282	9,51	12.683.003	12,98	132,98
6	Jahorina osiguranje A.D.	11.909.170	11,88	13.444.847	13,76	112,89
7	Krajina osiguranje A.D.	6.376.478	6,36	7.986.196	8,17	125,24
8	Mikrofin osiguranje A.D.	5.983.136	5,97	5.959.985	6,10	99,61
9	Nešković osiguranje A.D.	14.291.362	14,25	13.104.047	13,41	91,69
10	Osiguranje Aura A.D.	4.189.746	4,18	5.005.410	5,12	119,47
11	Triglav osiguranje A.D.	5.233.992	5,22	3.731.172	3,82	71,29
UKUPNO		100.257.221	100	97.703.892	100,00	97,45

Izvor: Bilansi stanja društava

Ukupni kapital društava za osiguranje smanjen je za 2.553.329 KM ili 2,55% u odnosu na isti period prethodne godine. U strukturi kapitala zabilježeno je smanjenje na pozicijama: osnovni kapital za 0,89%, revalorizacione rezerve za 3,87%, nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju za 93,44% (procjena vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju kod jednog društva za osiguranje) i gubitak do visine kapitala za 26,70%. Istovremeno povećane su pozicije neraspoređenog dobitka tekuće godine i rezervi iz dobitka. Potrebno je napomenuti da su nakon 30.06.2012. godine, a u

toku izrade izvještaja, četiri društva za osiguranje podnijela zahtjeve za izdavanje saglasnosti za emisiju akcija, koje su i odobrene. Kod tri društva se radi o povećanju kapitala putem emisije akcija, a jedno društvo vrši emisiju akcija radi smanjenja kapitala. Ove emisije bi trebale uticati na povećanje ukupnog kapitala na nivou sektora do kraja tekuće godine.

Posmatrano pojedinačno po društvima najveću promjenu na poziciji ukupni kapital iskazalo je Bobar osiguranje. Kod ovog društva smanjenje na poziciji kapitala došlo je zbog toga što je Društvo u istom periodu prošle godine iskazalo na poziciji – Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iznos od 5 mil. KM, dok u 2012. godini nema iskazanog iznosa na istoj poziciji. Razlog tome je što je društvo po nalogu Agencije izvršilo vrednovanje hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju u finansijskim i svim ostalim izvještajima po jedinstvenoj vrijednosti. Po tome osnovu kao posljedica nastali su nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u istom iznosu, tako da je neto efekat neutralan. Kod istog društva, po nalogu ovlašćenog revizora i Agencije, došlo je do korekcije finansijskih izvještaja za 2011. godinu u iznosu 2,4 mil. KM, te je nakon toga društvo iskazalo gubitak prethodnog perioda, što je dovelo do smanjenja ukupnog kapitala.

Kod Krajina osiguranja došlo je do povećanja kapitala, a razlog tome je smanjenje na poziciji gubitak ranijih godina, koji je djelimično pokriven iz ostvarene dobiti iskazane na kraju 2011. godine u iznosu od 1,7 mil KM.

Kod Dunav osiguranja promjene na kapitalu su nastale po osnovu smanjenja osnovnog kapitala usljed pokrića gubitka u iznosu 3,7 mil. KM i povećanja kapitala emisijom akcija u iznosu od 1 mil. KM. Takođe, smanjena je pozicija gubitak tekuće godine u 2012. godini u odnosu na polugodište 2011. godine u iznosu od 2 mil. KM. Sve ove promjene dovele do povećanja ukupnog kapitala.

Dugoročna rezervisanja na nivou sektora u odnosu na prethodnu godinu porasla su za 27,18%, uglavnom zbog porasta vrijednosti na poziciji matematičkih rezervi osiguranja života.

Kategorija ukupnih obaveza je povećana u odnosu na 30.06.2011. godine za 2,06%. U strukturi ukupnih obaveza smanjena je pozicija – druga pasivna vremenska razgraničenja za 29,64%, na kojoj su iskazani doprinos za preventivu, odložene poreske obaveze i obračunati prihodi budućeg perioda. Ostale pozicije u okviru obaveza zabilježile su porast, naročito dugoročne obaveze za 46,35%, a odnose se na obaveze po osnovu zaduženja putem dugoročnog kredita kod jednog društva, ali nominalna vrijednost ove pozicije nije značajna. Povećane su i rezervisane štete životnih osiguranja za 40%.

2.5.2. Bilans uspjeha

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled stavki bilansa uspjeha na nivou sektora po polugodištima za 2011. i 2012. godinu.

Tabela broj 15: Bilans uspjeha ukupno za sva društva

(u KM)

POZICIJA	30.06.2011.		30.06.2012.		Indeks 2012/11
	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
I - Poslovni prihodi (1+2+3+4+5+6)	67.945.379	90,34	69.313.996	92,05	102,01
1. Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	4.926.293		5.597.774		113,63
2. Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	58.184.363		58.854.590		101,15

Izveštaj o stanju u sektoru osiguranja Republike Srpske za period 01.01. do 30.06.2012.god.

P O Z I C I J A	30.06.2011.		30.06.2012.		Indeks 2012/11
	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
3. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	495.340		476.759		96,25
4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	1.623.922		2.170.391		133,65
5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	48.043		45.100		93,87
6. Drugi poslovni prihodi	2.667.418		2.169.382		81,33
II - Poslovni rashodi (1+2)	63.394.196	89,91	63.352.509	92,79	99,93
1. Funkcionalni rashodi (1.1.+1.2.+1.3.)	31.092.515		32.613.036		104,89
1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	4.675.986		4.999.550		106,92
1.2. Naknade šteta, ugovoreni iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	1.008.391		1.253.935		124,35
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	25.408.138		26.359.551		103,74
2. Troškovi sprovođenja osiguranja	32.301.681		30.739.473		95,16
III - Poslovni dobitak/gubitak (AI-AII)	4.551.183		5.961.487		130,99
B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
I - Finansijski prihodi	2.895.053	3,85	3.593.955	4,77	124,14
II - Finansijski rashodi	235.936	0,33	335.790	0,49	142,32
III Finansijski dobitak/gubitak (BI-BII)	2.659.117		3.258.165		122,53
AB. Dobitak/gubitak redovne aktivnosti (AIII+BIII)	7.210.300		9.219.652		127,87
V. OSTALI PRIHODI I RASHODI					
I - Ostali prihodi	4.267.557	5,67	2.270.374	3,01	53,20
II - Ostali rashodi	6.872.257	9,75	4.512.010	6,61	65,66
III - Dobitak/gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (VI-VII)	-2.604.700		-2.241.636		86,06
G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
I - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine			2.339	0,00	
II - Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	5.574	0,01	72.948	0,11	1.308,72
III - Dobitak/gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (GI-GII)	-5.574		-70.609		1.266,76
D. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA					
	370				
Đ. DOBITAK/ GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	4.600.396		6.907.407		150,15
E. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	588.461		624.350		106,10
Ž. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA (Đ-E)= (Ž1-Ž2)	4.011.935		6.283.057		156,61
1. Neto dobitak tekuće godine	7.244.699		7.465.450		103,05
2. Neto gubitak tekuće godine	3.232.764		1.182.393		36,58
Z. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU					
I - Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	106.285	0,14	122.379	0,16	115,14
II - Gubici utvrđeni direktno u kapitalu					
I. NETO REZULTAT PO OSNOVU DOBITAKA I GUBITAKA U PERIODU (Ž+Z1-Z2)	4.118.220		6.405.436		155,54

P O Z I C I J A	30.06.2011.		30.06.2012.		Indeks 2012/11
	Iznos	Udio (%)	Iznos	Udio (%)	
J. UKUPNI PRIHODI I DOBICI (AI+BI+VI+GI+DI+Z1)	75.214.644	100,00	75.303.043	100,00	100,12
K. UKUPNI RASHODI I GUBICI (AII+BII+VII+GII+ZII)	70.507.963	100,00	68.273.257	100,00	96,83
L. UKUPAN BRUTO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (J-K)	4.706.681		7.029.786		149,36
Lj. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	588.461		624.350		106,10
M. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU (L-Lj)	4.118.220		6.405.436		155,54

Izvori: *finansijski izvještaji društava*

Ukupni prihodi društava u prvoj polovini 2012. godini su iznosili 75.303.043 KM, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje za 88.399 KM ili 0,12%. Ukupni rashodi društava iznosili su 68.273.257 KM i u odnosu na rashode prethodne godine manji su za 2.234.706 KM ili 3,17%. Ukupan neto rezultat na nivou svih društava je pozitivan i iznosi 6.405.436 KM i veći je u odnosu na prethodnu godinu za 55,54%.

U ukupnim prihodima poslovni prihodi učestvuju sa 92,05%, finansijski sa 4,77%, ostali prihodi 3,01% i dobiti utvrđeni direktno u kapitalu 0,16%. Poslovni prihodi iznosili su 69.313.996 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 2,01%. U okviru ove pozicije došlo je do povećanja na pozicijama prihoda od premije životnih osiguranja za 13,63%, prihodi od premije neživotnih osiguranja za 1,15%, prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja za 33,65%. Do smanjenja je došlo na poziciji prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotna osiguranja za 3,75%, prihodi od povrata poreskih i drugih dadžbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. za 6,13% i drugi poslovni prihodi za 18,67%. Finansijski prihodi iznosili su 3.593.955 KM i veći su za 24,14% u odnosu na isti period prethodne godine, dok su ostali prihodi iznosili 2.270.374 KM i manji su za 46,80%. Dobici utvrđeni direktno u kapitalu iznose 122.379 KM i povećani su u odnosu na prethodnu godinu za 15,14%.

U ukupnim rashodima poslovni rashodi učestvuju sa 92,79%, finansijski rashodi 0,49%, ostali rashodi 6,61%, rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine 0,11%. Poslovni rashodi iznosili su 63.352.509 KM i neznatno su manji u odnosu na prethodnu godinu. U okviru poslovnih rashoda, funkcionalni rashodi bilježe rast od 4,89%, a u okviru njih povećani su: rashodi za dugoročna rezervisanja za 6,92%, naknade šteta životna osiguranja za 24,35%, naknade šteta neživotna osiguranja za 3,74%. Troškovi sprovođenja osiguranja smanjeni su za 4,84%. Finansijski rashodi su povećani za 42,32%, dok su ostali rashodi smanjeni za 34,34%. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine su povećani ali nominalno nije značajan iznos.

Rezultat redovne aktivnosti je kategorija faznog rezultata u poslovanju društava za osiguranje, te predstavlja razliku između poslovnih i finansijskih prihoda i rashoda. To je rezultat ostvaren iz osnovne djelatnosti društava za osiguranje. Ostvareni rezultat redovne aktivnosti na nivou svih društava je pozitivan i iznosi 9.219.652 KM i veći je za 2.009.352 KM ili 27,87% u odnosu na isti period 2011. godine.

Od jedanaest društava za osiguranje devet ih je poslovalo pozitivno sa neto dobitkom od 7.465.450 KM, dok su dva društva iskazala neto gubitak u iznosu od 1.182.393 KM, tako da je finansijski rezultat sektora osiguranja pozitivan i iznosi 6.283.057 KM. Ako se tome dodaju dobiti/gubici direktno u kapitalu dobija se ukupan neto dobitak u obračunskom periodu u iznosu od 7.599.008 KM, odnosno ukupan neto gubitak u iznosu od 1.193.572 KM, tj. ukupan neto rezultat u obračunskom periodu iznosi 6.405.436 KM.

3. FINANSIJSKI I TEHNIČKI POKAZATELJI STANJA U SEKTORU

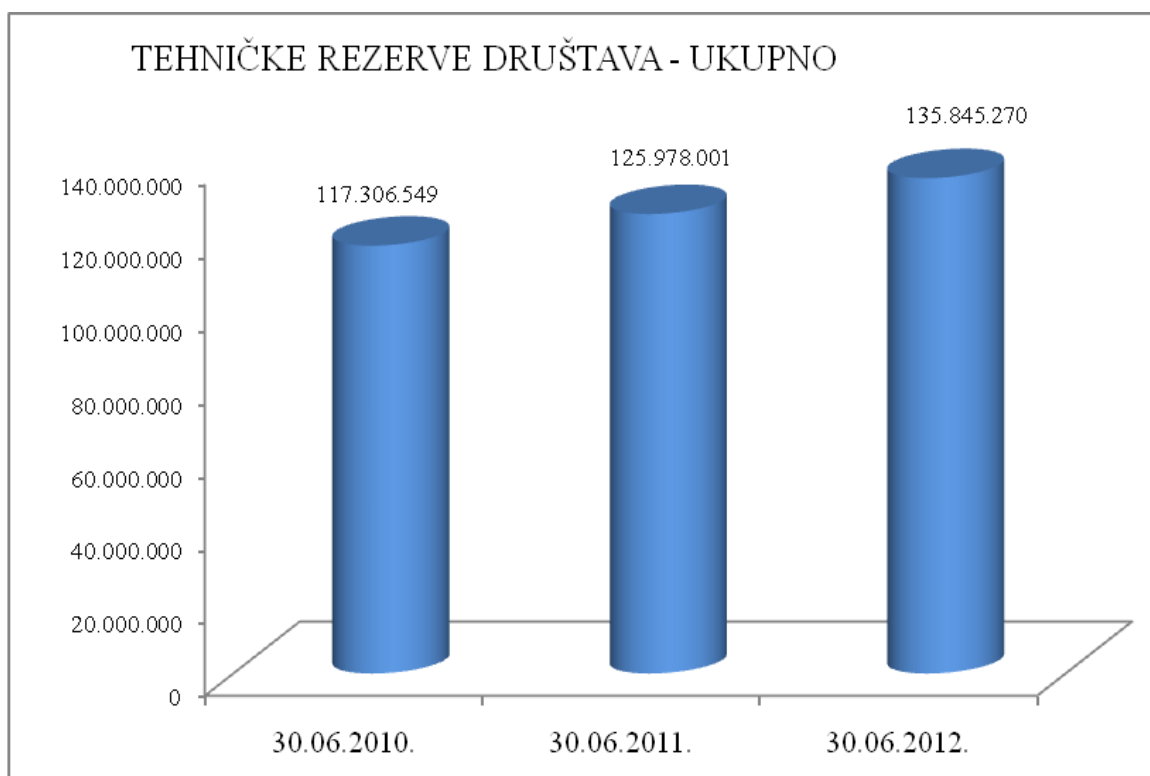
3.1. Obračun i pokrivenost tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive

3.1.1. Ukupno obračunate tehničke rezerve

Realan obračun tehničkih rezervi, te njihovo adekvatno pokriće osnovni su preduslovi za održavanje solventnosti društava za osiguranje, čime se doprinosi boljoj zaštiti interesa osiguranika i korisnika osiguranja, kao i jačanju povjerenja u sektor osiguranja. Način obračuna tehničkih rezervi, te visinu i način ulaganja sredstava za pokriće istih propisuje Agencija.

U narednom grafikonu ilustruje se iznos obračunatih tehničkih rezervi na nivou sektora u periodu od 30.06.2010. do 30.06.2012. godine.

Grafikon broj 7: Tehničke rezerve svih društava za osiguranje

Izvor: Izveštaji društava

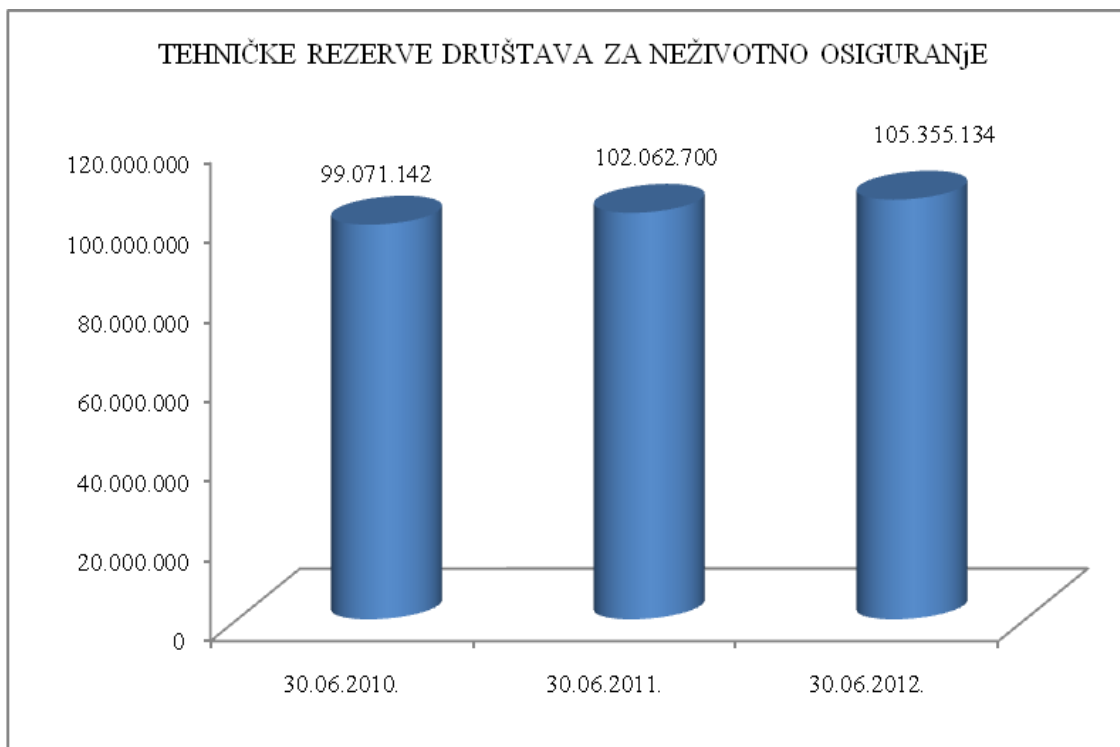
U posmatranom periodu na nivou sektora tehničke rezerve kontinuirano rastu. U odnosu na 2010. godinu tehničke rezerve na nivou svih društava su povećane za 16%, a u odnosu na prethodnu godinu povećanje iznosi 7,83%. S obzirom da se primjenjuju različiti uslovi i ograničenja ulaganja kod životnog i neživotnog osiguranja u nastavku se daje odvojena analiza ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi.

Da bi bilo sposobno da odgovori obavezama po osnovi isplate štete i naknada iz ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje je dužno da sredstva za pokriće tehničkih rezervi ulaže zavisno od vrsta osiguranja koje obavlja, vodeći računa o ročnosti obaveza, sigurnosti, profitabilnosti i disperziji ulaganja.

3.1.2. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za neživotno osiguranje

Ukupno obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja, u periodu od 30.06.2010. do 30.06.2012. godine, prikazane su u narednom grafikonu.

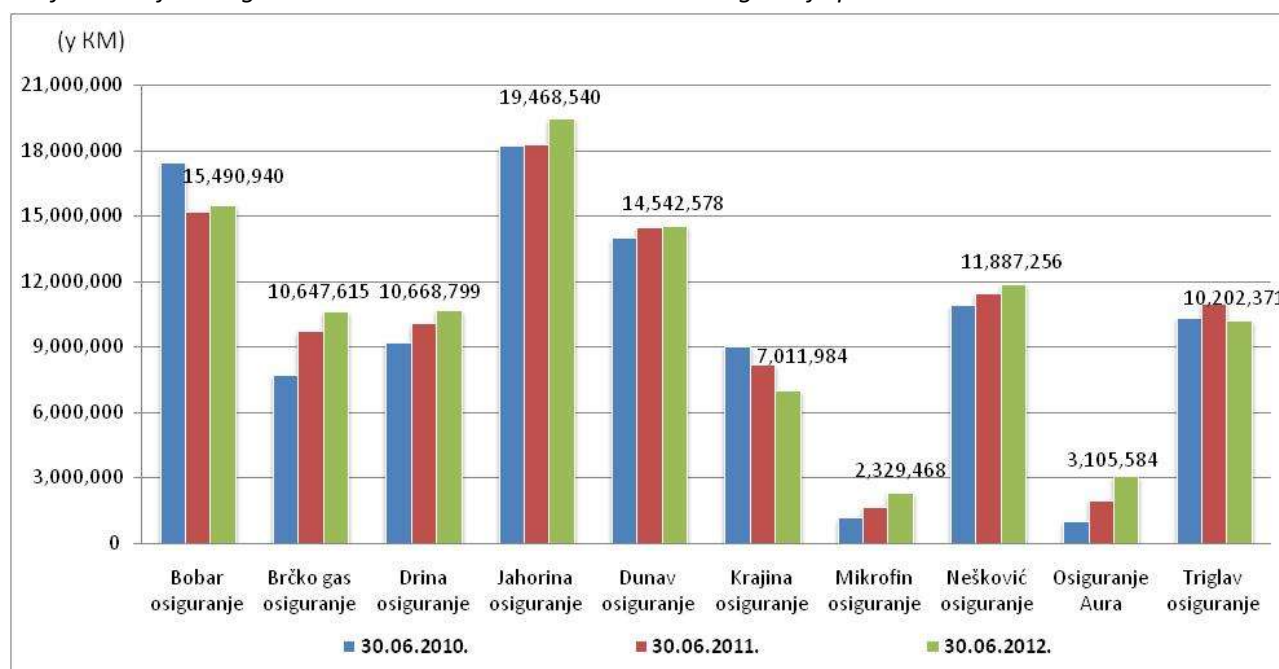
Grafikon broj 8: Tehničke rezerve društava za neživotno osiguranje

Izvor: Izvještaji društava

Tehničke rezerve su pratile rast premije što je pozitivna tendencija. Agencija je u nadzoru kod svih društava kontrolisala adekvatnost obračuna tehničkih rezervi. U posmatranom periodu 2010-2012. odina tehničke rezerve za neživotno osiguranje povećane su za 6,34%, a u odnosu na prethodnu godinu povećane su za 3,2%. U narednom grafikonu prikazane su obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja za sva društva koja obavljaju poslove neživotnog osiguranja, i to za period od 30.06.2010. do 30.06.2012. godine.

Grafikon broj 9: Pregled obračunatih tehničkih rezervi než. osiguranja po društvima

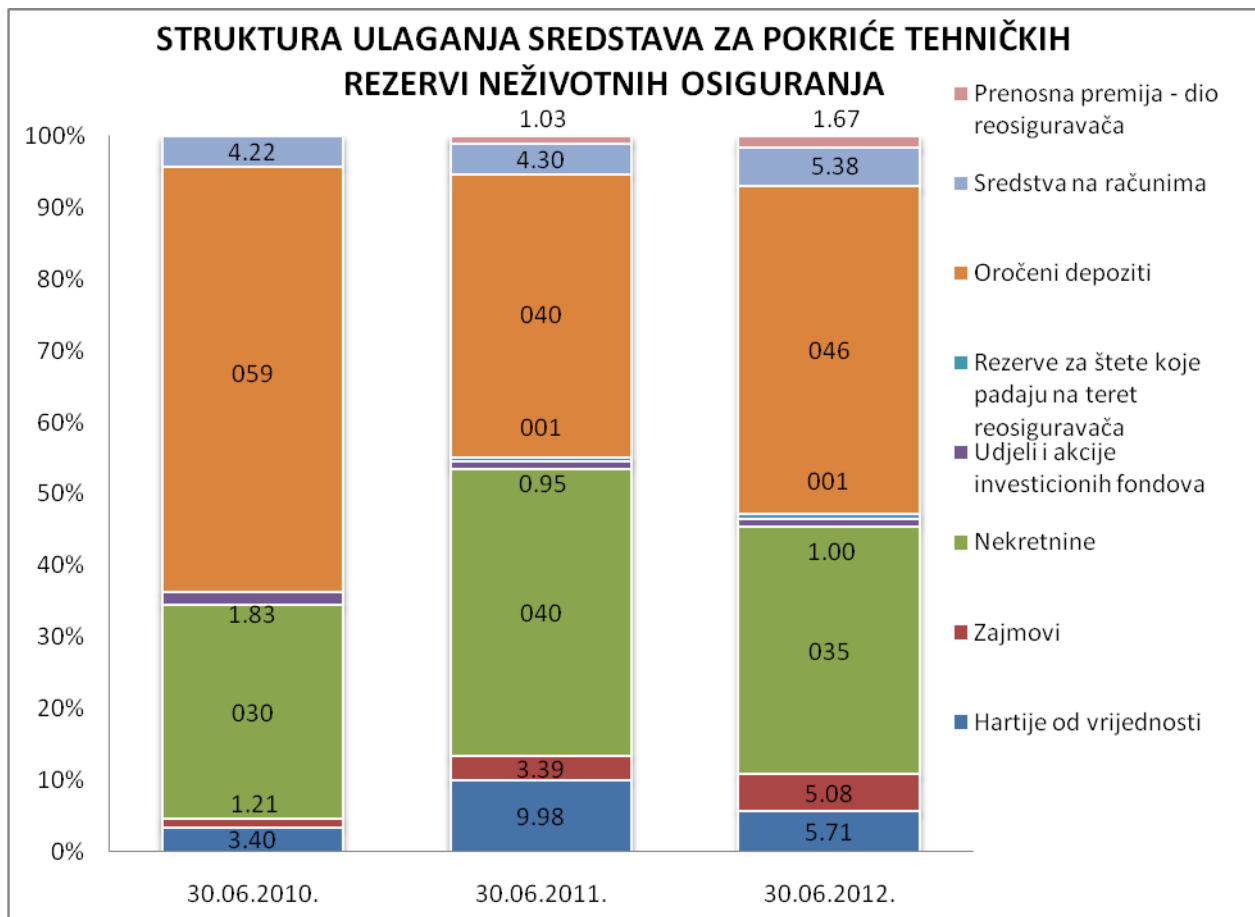

Izvor: Izvještaji društava

Iz grafikona se vidi da je u prvoj polovini 2012. godine kod dva društva došlo do smanjenja obračunatih tehničkih rezervi u odnosu na prethodni period.

U narednom grafikonu prikazana je struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja.

Grafikon broj 10: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Izvor: Izveštaji društava

Zatečeno stanje u pogledu sredstava za pokriće tehničkih rezervi 2006. godine ogledalo se u nedostatku adekvatnih sredstava za pokriće, kako u pogledu obima, tako i sa stanovišta njihovih oblika i strukture. Agencija je u međuvremenu donijela podzakonske akte kojima je preciznije definisala dozvoljene oblike ulaganja, kao i rokove za usklađivanje po obimu i strukturi, koji su istekli 30.06.2012. godine. Ovim propisima se od društava za osiguranje zahtijeva da sredstva za pokriće tehničkih rezervi imaju određeni stepen sigurnosti, ročne usklađenosti, likvidnosti i raznovrsnosti.

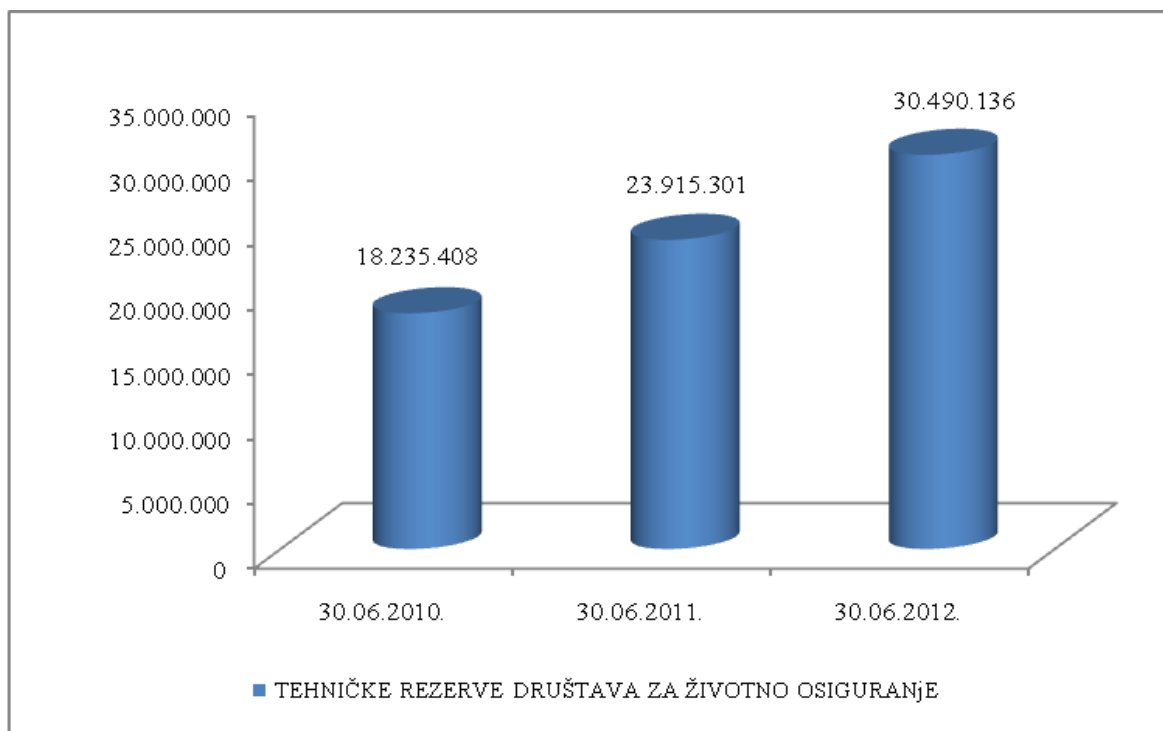
Rezultat primjene novih propisa i nadzora koji je vršila Agencija ogleda se u kontinuiranom poboljšanju pokrića tehničkih rezervi u kvantitativnom i kvalitativnom pogledu, čime se poboljšava dugoročna solventnost društava za osiguranje.

Osnovna poboljšanja u 2012. godini ogledaju se u činjenici da je pokriće realnije iskazano i kroz propisane oblike investiranja. Generalni problem predstavlja, kao i u dosadašnjem periodu, nedovoljna diversifikacija ulaganja, s obzirom da društva pretežno ulažu u investicione nekretnine i depozite.

3.1.3. Obračun i sredstva za pokriće tehničkih rezervi društava za životno osiguranje

Tehničke rezerve životnog osiguranja, kao što se vidi iz narednog grafikona, karakteriše dinamičan rast.

Grafikon broj 11: Tehničke rezerve životnog osiguranja

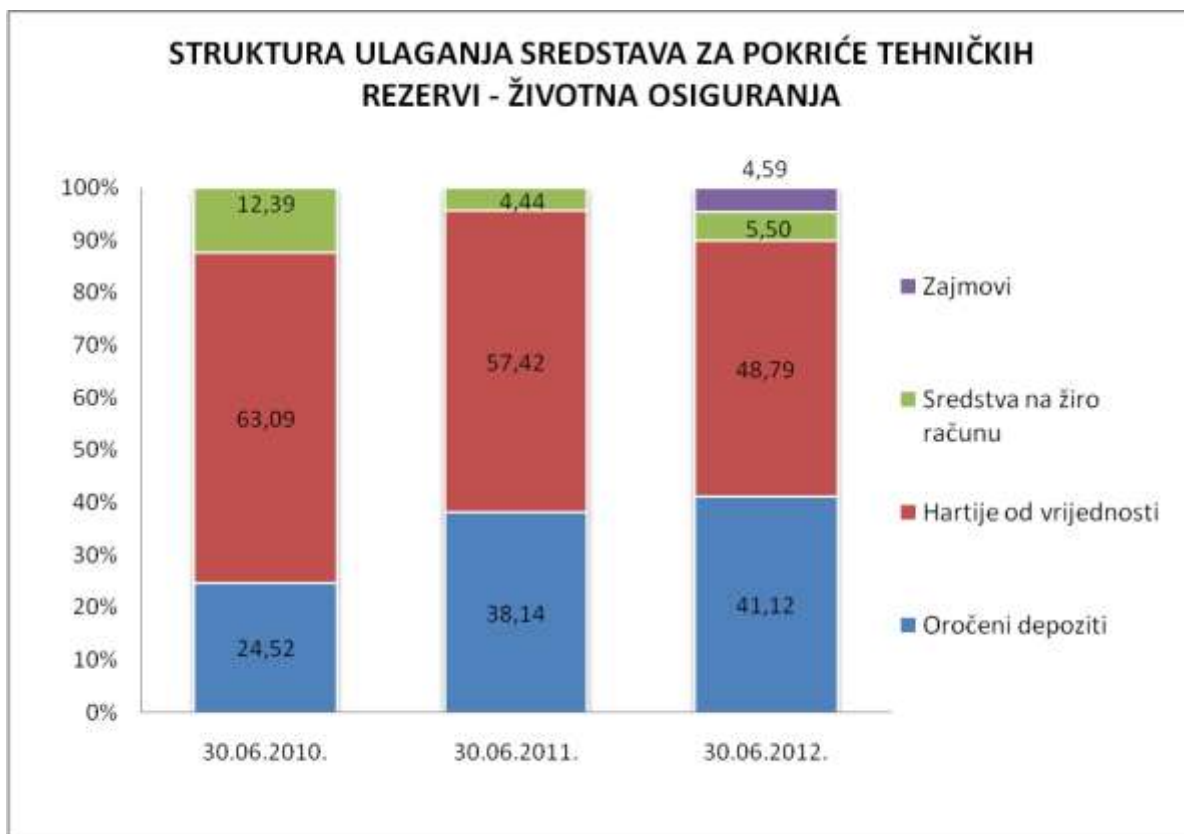

Izvor: Izveštaji društava

U posmatranom periodu 2010-2012. godina rast tehničkih rezervi životnog osiguranja iznosio je 67,2%, dok je rast 2012. godina u odnosu na prethodnu iznosio 27%.

Naredni grafikon prikazuje strukturu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja.

Grafikon broj 12: Struktura ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi životnih osiguranja

Izvor: Izveštaji društava

Za razliku od ulaganja kod neživotnih osiguranja, tehničke rezerve životnih osiguranja, pokrivene su pretežno hartijama od vrijednosti domaćih emitenata, a najviše državnim i municipalnim obveznicama.

3.2. Pokazatelji šteta

U nastavku se daju osnovni podaci u vezi sa rješavanjem i isplatom odštetnih zahtjeva, posebno za životno i neživotno osiguranje.

3.2.1. Isplaćeni odštetni zahtjevi

U prvoj polovini 2012. godine osiguranicima i korisnicima osiguranja isplaćeno je ukupno 19.953.749 KM, što u odnosu na isti period 2011. godine kada je suma isplaćenih šteta i naknada iz osiguranja iznosila 18.604.933 KM i predstavlja povećanje od 7,25%.

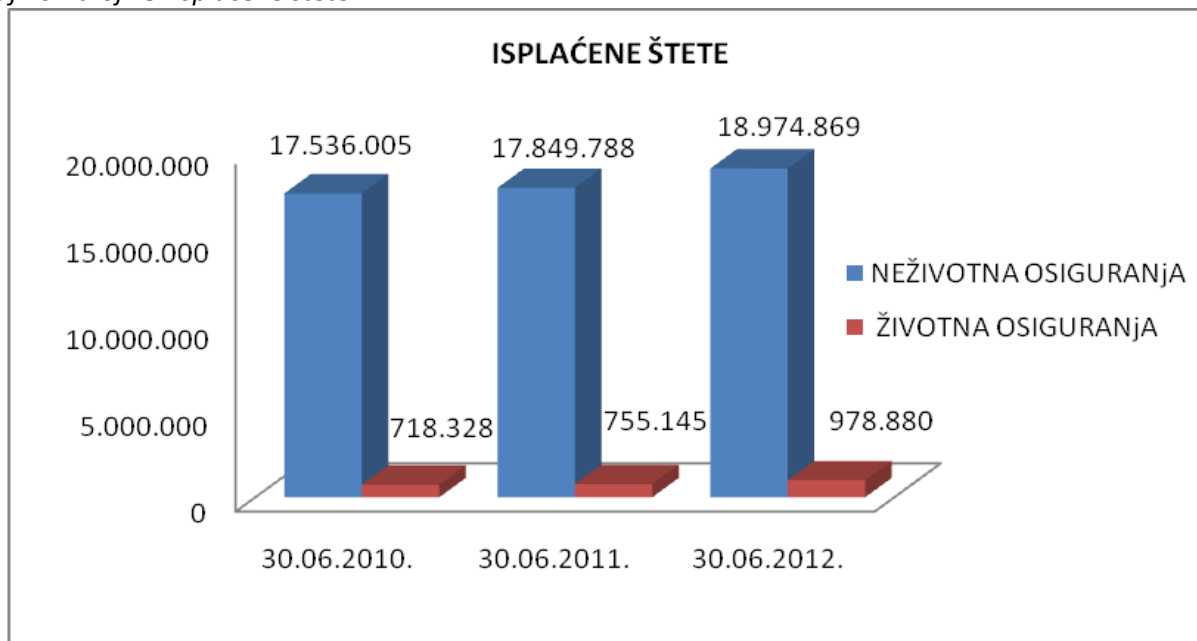
U nastavku je dat tabelarni pregled i grafička ilustracija iznosa isplaćenih odštetnih zahtjeva u periodu od 2010 – 2012. godine, po vrstama osiguranja i ukupno.

Tabela broj 16: Iznos isplaćenih odštetnih zahtjeva po vrstama osiguranja (u KM)

R.B.	Vrsta osiguranja	30.06.2010.	30.06.2011.	30.06.2012.
1	Zdravstveno osiguranje	70.450	81.942	112.866
2	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	2.601.555	3.647.208	3.106.925
3	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	94.684	338.260	250.583
4	Osiguranje kredita	5.588		
5	Osiguranje nezgode	1.469.267	1.417.905	1.741.004
6	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	12.723.236	11.822.603	13.143.147
7	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	5.564	2.362	3.348
8	Osiguranje ostalih šteta na imovini	528.588	523.621	615.914
9	Osiguranje robe u prevozu	10.051	7.366	1.083
10	Rente	27.022	8.520	
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		17.536.005	17.849.788	18.974.869
11	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	194.188	166.335	224.512
12	Životno osiguranje	524.140	588.810	754.368
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		718.328	755.145	978.880
UKUPNO ISPLAĆENE ŠTETE:		18.254.333	18.604.933	19.953.749

Izvor: Izveštaji društava

Grafikon broj 13: Isplaćene štete

Izvor: Izveštaji društava

3.2.2. Efikasnost u rješavanju odštetnih zahtjeva

Stopa efikasnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva kao odnos broja ukupno riješenih² i broja ukupno evidentiranih zahtjeva prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela broj 17: Efikasnost u rješavanju odštetnih zahtjeva

Period	Stopa efikasnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva u neživotnim osiguranjima	Stopa efikasnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva u životnim osiguranjima
30.06.2010.	69,95%	87,19%
30.06.2011.	65,71%	83,00%
30.06.2012.	66,18%	79,02%

Izvor: Izveštaji društava

U prvoj polovini 2012. godini, u odnosu na isti period prethodne godine, ostvarena je nešto veća stopa efikasnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva kod neživotnih osiguranja, dok je kod životnih osiguranja zabilježen je pad.

3.3. Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Racio šteta predstavlja odnos mjerodavnih šteta i mjerodavne premije, dok racio troškova predstavlja učešće troškova sprovođenja osiguranja i ostalih operativnih troškova u obračunatoj premiji. Kombinovani racio pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja rezultata od ulaganja, a računa se kao zbir racia troškova i racia šteta.

U narednom tabelarnom pregledu dati su racio šteta, racio troškova i kombinovani racio za sektor osiguranja RS, u periodu prvom polugodištu 2011-2012. godine:

² Ukupan broj riješenih šteta pored pozitivno riješenih odštetnih zahtjeva uključuje i negativno riješene i odbijene odštetne zahtjeve

Tabela broj 18: Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio

Period	Racio šteta (%)	Racio troškova (%)	Kombinovani racio (%)
30.06.2011.	36,96	54,02	90,98
30.06.2012.	37,64	48,81	86,45

Izvor: Izveštaji društava

Racio šteta, racio troškova i kombinovani racio odražavaju rezultate u pojedinim fazama poslovanja, a njihova visina je u obrnutoj srazmjeri sa rezultatima, odnosno što je racio veći, fazni rezultat je manji.

Racio šteta je u 2012. godini je neznatno povećan, dok je racio troškova smanjen. U obje posmatrane godine kombinovani racio je manji od 100%, a istovremeno je došlo i do smanjenja vrijednosti što je pozitivna promjena. Ukoliko je kombinovani racio manji od 100, razlika između 100 i kombinovanog racia predstavlja pozitivan rezultat, a ukoliko je kombinovani racio veći od 100, ta razlika predstavlja negativan rezultat.

3.4. Pokazatelji rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitih sredstava

U narednom tabelarnom pregledu prikazana je rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitih sredstava na nivou sektora osiguranja RS u prvom polugodištu 2011-2012. godine:

Tabela broj 19: Pokazatelji rentabilnosti

Period	Povrat na uloženu imovinu (ROA) (%)	Povrat na uloženi vlastiti kapital (ROE) (%)
30.06.2011.	1,71	4,18
30.06.2012.	2,52	6,47

Izvor: Izveštaji društava

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA) računa se kao odnos neto rezultata obračunskog perioda i prosječne aktive, a predstavlja mjeru prinosa na ukupnu aktivu. Na nivou sektora osiguranja ostaren je pozitivan prinos na aktivu od 2,52%.

Pokazatelj rentabilnosti vlastitih sredstava (ROE) predstavlja odnos između neto rezultata obračunskog perioda i prosječnog kapitala, a pokazuje koliki je povrat na uloženi vlastiti kapital. Na nivou sektora ukupna rentabilnost kapitala, u izvještajnom periodu iznosila je 6,47%.

Oba pokazatelja su povećana u odnosu na isti period prethodne godine.

3.5. Ostali pokazatelji poslovanja

U narednom tabelarnom pregledu dati su ostali pokazatelji poslovanja sektora osiguranja RS za prvo polugodište 2011-2012. godina:

Tabela broj 20: Ostali pokazatelji poslovanja

Period	Premija po zaposlenom (u KM)	Ukupan prihod po zaposlenom (u KM)	Dobit po zaposlenom (u KM)	Dobit/Ukupan prihod (%)	Racio solventnosti (%)	Opšta likvidnost (%)
30.06.2011.	52.127	62.317	3.413	5,48	167,66	4,14
30.06.2012.	52.654	62.962	5.356	8,51	163,87	4,64

Izvor: Izveštaji društava

Iz prethodne tabele je vidljivo da su izabrani pokazatelji zabilježili rast u izvještajnom periodu u odnosu na prethodni period, izuzev racija solventnosti. Ovaj racio karakteriše neznatan pad iz razloga što je u 2012. godini smanjen akcijski kapital. Imajući u vidu odobrene nove emisije akcija, što je detaljnije objašnjeno u poglavlju 3.5.1, ne očekuje se dalje pogoršanje ovog pokazatelja.